

Таким чином, можна зробити висновок, що для побудови інтегрованої системи бухгалтерського й управлінського обліку необхідно:

- 1) розробити робочий план рахунків бухгалтерського обліку, що містить таку аналітику, яка є достатньою для формування управлінської звітності;
- 2) регламентувати основні бухгалтерські записи (проводки) так, щоб у результаті інформація відбивалася на виділених аналітичних рахунках відповідно до їхнього економічного змісту;
- 3) розробити процедуру трансформації даних бухгалтерського обліку для цілей управлінського.

### **Література:**

1. Атамас П.Й. Управлінський облік: 2-ге вид. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
2. Засадний Б. Управлінський облік: шлях до ефективного управління // Справочник економіста . – 2009. - № 1-2. – С.85-90
3. Бухгалтерский учет, анализ и контроль. Монография./Бутинець Ф.Ф.– Житомир: ЖДТУ, 2007. – 448 с.

**Неволіна Т.О., Левицька А.В.**

## **Організація обліку і документообігу розрахунків з постачальниками та підрядниками**

У процесі здійснення підприємницької діяльності суб'єкт господарювання взаємодіє з іншими підприємствами, організаціями, які постачають матеріальні цінності, включаючи виробничі запаси, обладнання, інші активи, надають послуги, виконують роботи, необхідні для забезпечення звичайної діяльності підприємства. У результаті виникає поточна кредиторська заборгованість перед вітчизняними та іноземними постачальниками і підрядниками.

Тема обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками розглядалась провідними вітчизняними науковцями з бухгалтерського обліку, зокрема Ф.Ф. Бутенцем, Г.В. Власюк.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Рахунок має субрахунки: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»; 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

Рахунок – пасивний. Аналітичний облік ведеться окремо по кожному постачальнику і підряднику в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату [1].

Організація обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками повинна забезпечити:

- своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками і підрядниками;
- попередження прострочення кредиторської заборгованості.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій на підприємстві є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Вони являються джерелами даних для контролю розрахункових відносин за товарними операціями з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками (табл. 1).

Таблиця 1 – Класифікація первинних документів при виникненні заборгованості

№ з/п	Назва документа	Визначення
1	Договір постачання	Юридичний документ, що регламентує взаємини між підприємством-постачальником (виробником продукції) і підприємством-споживачем у сфері постачання продукції
2	Накладна	Первинний бухгалтерський документ для обліку надходження чи відпускання матеріальних цінностей
3	Довіреність	Документ, яким доручитель уповноважує свого представника здійснювати від імені доручителя певні дії
4	Акт приймання-передачі	Документ, що підтверджує факт передавання однією стороною і приймання іншою матеріальних цінностей
5	Рахунок-фактура	Документ, який виписує продавець на ім'я покупця для оплати останнім вартості товарів, які реалізуються, або виконаних робіт чи наданих послуг

Документи, які оформлюються при перерахуванні коштів, залежать від форми розрахунків (табл. 2).

Таблиця 2 – Документація при погашенні заборгованості

№ з/п	Назва документа	Визначення
1	Платіжне доручення	Документ, що являє собою письмово оформлене доручення своєму банку, який його обслуговує, на перерахування певної суми коштів зі свого рахунка
2	Акредитив	Форма безготівкових розрахунків, за якої клієнт-заявник акредитива доручає банку, що його обслуговує: виконати платіж бенефіціару (постачальнику) за товари, виконані роботи чи надані послуги; – при розрахунках акредитивами в економічні відносини вступають такі суб'єкти: платник – заявник акредитива (аплікант), юридична особа яка звертається до банку, що її обслуговує, для відкриття акредитива; банк-емітент – банк платника, що відкриває акредитив своєму клієнту; бенефіціар – юридична особа, на користь якої виставлений акредитив
3	Інкасове доручення	Виручка, отримання грошей від боржника шляхом пред'явлення йому платіжних документів через банк, письмові інструкції клієнта банку одержати для нього платіж проти видачі покупцю комплекту документів
4	ВКО	Видатковий касовий ордер – це документ, призначений для обліку фінансових операцій підприємства
5	Довідка бухгалтерська	При здійсненні розрахунків у іноземній валюті складається довідка бухгалтерії про наявність курсових різниць при перерахуванні заборгованості

При складанні балансу підприємства дебетове сальдо рахунка «63» відображається в його активі, а кредитове – у пасиві, тобто заборгованість наводиться розгорнуто.

У податковому обліку витрати, пов'язанні з придбанням ТМЦ у постачальників, відносяться до валових витрат за подією, яка мала місце першою: сплата авансу постачальникові за товар; отримання товару [2].

Якщо спеціалізоване стороннє підприємство виконує будівельно-монтажні роботи, то розрахунки з таким підприємством належать до розрахунків з підрядниками.

Відображення операцій по розрахункам с постачальниками та підрядниками в облікових регістрах і звітності проводяться у розділі першому журналу 3, відомість 3.3; рядок 530 форма № 2 «Баланс». При автоматизації обліку на підставі виписок банку складаються машинограми синтетичного й аналітичного обліку по кожному рахунку, застосовуваному для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, вони служать підставою для розробки оборотно-сальдової відомості, шахматної відомості; по підсумковим даним, на підставі яких робляться записи в Головну книгу.

В цілому слід відзначити, що господарські зв'язки – це необхідна умова діяльності підприємства, тому що вони забезпечують безперервність постачання, безперервність процесу виробництва і своєчасність відвантаження, а так само реалізації продукції (робіт, послуг).

### **Література:**

1. Борщ Н. Національні особливості обліку розрахунків. // Податки та бухгалтерський облік. – 2001р. № 13. – с.24-36.
2. А.М. Стельмащук Бухгалтерський облік: теорія, практика, тренінг. Навчальний посібник. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. Львів «Новий Світ 2000», 2011 — 679.

**Недєлкова Г.О.**

## **Обліково-аналітичне забезпечення реструктуризації дебіторської заборгованості**

В умовах нестабільного зовнішнього середовища виникають проблеми вчасного погашення кредиторської заборгованості та стягнення дебіторської заборгованості. Наслідком цих проблем є дефіцит фінансових ресурсів суб'єктів підприємницької діяльності. Важливою умовою уникнення зазначених проблем є реструктуризація дебіторської заборгованості. Прийняття рішень щодо реструктуризації заборгованості має бути обґрунтоване відповідним обліково-аналітичним забезпеченням.